

EDUSKUNNAN VASTAUS 131/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi ortodoksisesta kirkosta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi ortodoksisesta kirkosta (HE 59/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 20/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

ortodoksisesta kirkosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Kirkon perinne ja yhteys ekumeeniseen patriarkaattiin

Suomen ortodoksinen kirkko perustuu Raamatun, perimätiedon, ortodoksisen kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen varaan.

Suomen ortodoksinen kirkko muodostaa Suomen valtakunnan alueella paikalliskirkkona toimivan arkkipiispakunnan.

Kirkko on kanonisessa yhteydessä Konstantinopolin apostoliseen ja patriarkaaliseen ekumeeniseen istuimeen sillä tavalla kuin ekumeenisen patriarkan 6 päivänä heinäkuuta 1923 tekemässä päätöksessä on ilmaistu.

2 §

Kirkon tehtävä

Kirkko palvelee ihmisiä pyhien toimitusten, ortodoksisen kasvatuksen ja opetuksen, diakonia- ja hyväntekeväisyystyön sekä ortodoksisen kirkon perinteeseen perustuvan muun toiminnan kautta.

3 §

Kirkon jäsenet

Kirkon jäseniä ovat ne, jotka on otettu kasteen ja mirhalla voitelun sakramenttien kautta kirkon yhteyteen.

Kirkon jäsen ei samanaikaisesti voi kuulua muuhun uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kirkon jäsen, joka liittyy jonkin muun uskonnollisen yhdyskunnan jäseneksi, katsotaan eronneeksi kirkon jäsenyydestä.

Kirkkoon liittymisestä ja kirkosta eroamisesta on lisäksi voimassa, mitä uskonnonvapauslaissa (453/2003) säädetään.

4 §

Kirkkoa koskeva lainsäädäntö, lausunnot ja esitykset

Kirkolla on oikeus tehdä ehdotuksia tämän lain muuttamisesta ja muusta kirkkoa koskevista lainsäädännöstä.

Kirkolle on varattava tilaisuus antaa lausunto säädettäessä muutoksia tähän lakiin sekä säädettäessä asioista, jotka koskevat kirkon suhdetta valtioon tai toisiin uskonnollisiin yhdyskuntiin.

Kirkolla on oikeus tehdä valtion viranomaisille esityksiä ja antaa lausuntoja kirkon opin ja tehtävän kannalta tärkeistä yhteiskunnallisista kysymyksistä.

5 §

Kirkkojärjestys

Kirkon toiminnasta ja hallinnosta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä, jonka antaa kirkolliskokous.

Kirkkojärjestys julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

2 luku

Kirkon hallinnollinen jako

6 §

Hiippakunta

Kirkon perusyksikkö on hiippakunta.

Kirkko muodostuu kolmesta tai useammasta hiippakunnasta, joita kutakin johtaa hiippakunnan piispa. Yksi piispoista on arkkipiispa.

Hiippakuntajaosta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

7 §

Seurakunnat ja luostarit

Hiippakunnat jakaantuvat seurakuntiin. Seurakuntajaon tulee noudattaa kuntajakoa siten, että kukin kunta on kokonaisuudessaan saman seurakunnan alueella.

Seurakunnan alueen muuttamisesta, seurakunnan jakamisesta alueellisesti, seurakunnan lakkauttamisesta sekä uuden seurakunnan perustamisesta päättää hiippakunnan piispan esityksestä kirkollishallitus.

Hiippakuntiin voi kuulua seurakuntien lisäksi luostareita. Luostarin perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää hiippakunnan piispan esityksestä kirkollishallitus.

8 §

Seurakuntien yhteistoiminta

Seurakunnat voivat tehdä sopimuksia tehtäviensä hoitamisesta yhteisesti.

Seurakunta voi sopimuksen perusteella hoitaa tehtävän myös toisen seurakunnan puolesta. Sopimuksessa voidaan määrätä, että viimeksi mainittu seurakunta saa valita luottamustoimensa vaalikelpoisia jäseniä tehtävää hoitavan seurakunnan asianomaiseen toimielimeen.

Seurakuntien yhteistoiminnasta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

9 §

Kappeliseurakunnat

Seurakunnasta voidaan erottaa alue kappeliseurakunnaksi. Kappeliseurakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä kappeliseurakunnan alueen muuttamisesta päättää hiippakunnan piispan esityksestä kirkollishallitus.

Kappeliseurakunnan perustamisesta, toiminnasta ja hallinnosta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

3 luku

Kirkon yhteinen hallinto*Kirkolliskokous*

10 §

Kokoonpano

Kirkolliskokouksen jäseniä ovat:

- 1) hiippakuntien piispat ja apulaispiispat;
- 2) yksitoista papiston edustajaa;
- 3) kolme kanttorien edustajaa; sekä
- 4) kahdeksantoista maallikkojen edustajaa.

11 §

Jäsenten valinta ja toimikausi

Kirkolliskokouksen jäsenten vaalit toimitaan joka kolmas vuosi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta. Papiston, kanttoreiden ja maallikkojen edustajat valitaan erillisillä salaisilla vaaleilla vaalialueittain.

Jäsenten toimikausi alkaa vaalia seuraavan kesäkuun 1 päivänä ja kestää kolme vuotta.

12 §

Vaalikelpoisuus ja äänioikeus

Papiston edustajien vaalissa vaalikelpoisia ja äänioikeutettuja ovat kirkon papit ja diakonit, jotka eivät ole vaalikelpoisia ja äänioikeutettuja kanttorien edustajien vaalissa. Papiston jäsen, joka on piispainkokouksen päätöksellä pidätetty papillisten tehtävien toimittamisesta, ei kuitenkaan ole vaalikelpoinen eikä äänioikeutettu.

Kanttorien edustajien vaalissa vaalikelpoisia ja äänioikeutettuja ovat kanttorit, jotka työskentelevät päätoimisesti kanttorin tehtävässä kirkon tai seurakunnan palveluksessa.

Vaalikelpoinen maallikkojen edustajaksi ja maallikkojen edustajien valitsijamieheksi on ortodoksisesta kristillisestä vakaumuksesta tunnettu kirkon jäsen, joka ei ole vajaavaltainen ja joka ei ole vaalikelpoinen papiston tai kanttorien edustajien vaalissa.

Äänioikeus maallikkojen edustajien vaalissa on seurakuntien valitsemilla valitsijamiehillä. Vaalissa ehdokkaana olevaa ei voi valita valitsijamieheksi.

13 §

Papiston edustajien vaalit

Papiston edustajien vaaleissa kukin hiippakunta jakautuu yhteen tai useampaan vaalialueeseen sen mukaan kuin kirkkojärjestyksessä säädetään.

Papiston edustajia valitaan kustakin hiippakunnasta samassa suhteessa kuin hiippakunnassa on vaalivuotta edeltäneen vuoden lopussa vaalikelpoisia pappeja ja diakoneja. Jokaisesta hiippakunnasta valitaan kuitenkin vähintään yksi edustaja. Jos hiippakunnassa on useampi kuin yksi vaalialue, edustajien lukumäärä jakautuu näiden kesken papiston lukumäärän suhteessa.

Vaaleissa valituiksi tulevat eniten ääniä saaneet, kuitenkin siten että jokaiselta vaalialueelta vähintään puolet valituista on päätoimisessa palvelussuhteessa kirkkoon tai seurakuntaan papin tai diakonin tehtävässä.

14 §

Kanttorien edustajien vaalit

Kanttorien edustajien vaaleissa vaalialueena on hiippakunta. Kustakin hiippakunnasta valitaan yksi kanttorien edustaja.

Vaaleissa valituiksi tulevat eniten ääniä saaneet.

15 §

Äänestäminen papiston ja kanttorien edustajien vaaleissa

Papiston ja kanttorien edustajien vaaleissa äänestetään vaalikokouksessa tai toimittamalla ennen vaalitoimitusta suljettu äänestyslippu sen seurakunnan kirkkoherranvirastolle, jossa vaalikokous pidetään. Kukin äänioikeutettu äänestää sillä vaalialueella, johon hän kuuluu.

Jokainen äänioikeutettu voi äänestää enintään sitä määrää vaalialueelle kuuluvia vaalikelpoisia henkilöitä kuin vaalialueelta valitaan edustajia.

16 §

Ehdokkaiden asettaminen ja valitsijamiesten valinta maallikkojen edustajien vaalissa

Seurakunnilla on oikeus ehdokkaiden asettamiseen maallikkojen edustajien vaalissa.

Seurakunnanvaltuusto päättää ehdokkaiden asettamisesta. Seurakunnanvaltuuston on toimittava ehdokasluettelonsa kirkollishallitukselle, joka vahvistaa vaalialueen ehdokasluettelon.

Seurakunnanvaltuustot valitsevat maallikkojen edustajien valitsijamiehet ja heidän varamiehensä. Seurakunnasta valittavien valitsijamiesten lukumäärä määräytyy kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetyllä tavalla sen mukaan, kuin seurakunnassa on ollut jäseniä vaalivuotta edeltäneen vuoden alussa.

Henkilö voidaan valita ehdokkaaksi tai valitsijamieheksi sillä vaalialueella, johon kuuluvan seurakunnan tai luostarin jäsen hän on.

17 §

Maallikkojen edustajien vaali

Maallikkojen edustajien vaaleissa kukin hiippakunta jakautuu yhteen tai useampaan vaalialueeseen sen mukaan kuin kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetään. Jos seurakunnan jäsenmäärä ylittää 10 000, se muodostaa oman vaalialueensa.

Maallikkojen edustajien paikkojen jako vaalialueiden kesken määräytyy siinä suhteessa kuin vaalialueen seurakunnissa on ollut jäseniä vaalivuotta edeltäneen vuoden alussa.

Jokainen valitsijamies voi äänestää sitä määrää ehdokkaita kuin vaalialueelta valitaan edustajia.

Vaalissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet.

18 §

Vaalin tuloksen vahvistaminen

Kirkollishallitus vahvistaa kirkolliskokouksen jäsenten vaalin tuloksen.

19 §

Varajäsenen määrääminen

Jos kirkolliskokouksen jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi kyseiseltä vaalialueelta valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä saaneen ehdokkaan (*varajäsen*). Papiston edustajien varajäsentä kutsuttaessa otetaan kuitenkin huomioon, mitä 13 §:n 3 momentissa säädetään. Jos jäsen on muutoin estynyt saapumasta kirkolliskokoukseen, puheenjohtaja kutsuu varajäsenen hänen sijaansa kokouksen ajaksi.

20 §

Tehtävät

Kirkolliskokous hoitaa lainsäädäntöä, hallintoa ja taloutta koskevia asioita sekä kirkon hengellisiä asioita 1 §:ssä säädettyissä rajoissa.

Kirkolliskokouksen tehtävänä on:

- 1) käsitellä kanonisia suhteita koskevat asiat;
- 2) päättää tämän lain muuttamista ja kirkkoa koskevan muun lainsäädännön muuttamista koskevien ehdotusten antamisesta;
- 3) hyväksyä kirkkojärjestys ja muuttaa sitä;
- 4) päättää 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja asioita valmistelevien työryhmien ja toimikuntien perustamisesta;
- 5) antaa kirkon lausunto kirkon kannalta periaatteellisesti tärkeissä asioissa;
- 6) päättää hiippakunnan perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä hiippakunnan rajojen muuttamisesta;
- 7) valita piispat;
- 8) hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapaudesta;
- 9) määrätä kirkon keskusrahastoon suoritettavista maksuista;

10) vahvistaa kirkon toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talousarvio;

11) päättää seurakuntien, luostareiden ja kirkon tehtävää edistävien yhteisöjen avustamisesta;

12) valita kirkollishallituksen jäsenet ja varajäsenet;

13) valvoa kirkon toimintaa, hallintoa ja taloutta yleisesti;

14) valita kirkon tilintarkastajat;

15) päättää muista kirkolliskokouksen päätettäväksi säädettyistä ja määrätyistä asioista.

21 §

Kokoontuminen

Kirkolliskokous kokoontuu vuosittain.

Ylimääräinen kirkolliskokous voidaan kutsua koolle, jos kirkollishallitus katsoo sen tarpeelliseksi taikka jos piispainkokous tai kaksi kolmasosaa kirkolliskokouksen edustajista pyytää sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten kirkollishallitukselta. Ylimääräisessä kirkolliskokouksessa käsitellään ainoastaan niitä asioita, joita varten se on kutsuttu koolle.

22 §

Asian vireilletulo

Asia tulee kirkolliskokouksessa vireille kirkollishallituksen esityksellä taikka piispan, kirkolliskokouksen jäsenen, seurakunnan tai luostarin aloitteella. Aloitteiden jättämisestä ja käsittelystä säädetään kirkkojärjestyksessä.

23 §

Valiokunnat

Kirkolliskokous asettaa toimikaudekseen valiokunnat. Kirkolliskokous voi lisäksi asettaa tilapäisen valiokunnan valmistelemaan tai tutkimaan erityistä asiaa.

Kirkolliskokouksen lähetekeskustelun jälkeen asiat siirretään valiokuntien valmisteltavaksi, jollei kirkolliskokous lähetekeskustelussa päättä kirkollishallituksen esityksestä, että

asia jätetään käsittelemättä. Kirkolliskokous ei voi ottaa asiaa käsittelyynsä ennen kuin valiokunta on sen valmistellut.

24 §

Kirkolliskokousta koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset

Kirkolliskokouksen edustajien vaalien toimitamisesta ja kirkolliskokouksen työskentelystä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

Kirkolliskokous vahvistaa itselleen työjärjestyksen.

Piispainkokous

25 §

Kokoonpano

Piispainkokouksen jäseniä ovat hiippakuntien piispat.

26 §

Tehtävät

Piispainkokous käsittelee kirkon hengellisiä asioita 1 §:ssä säädettyissä rajoissa.

Piispainkokouksen tehtävänä on:

- 1) vahvistaa hiippakunnan piispan ja apulaispiispan vaali;
- 2) kanonisesti asettaa virkaan ja vihkiä piispat;
- 3) hyväksyä kirkollisissa toimituksissa käytettävät kirjat;
- 4) vastata kirkon ulkomaansuhteista;
- 5) antaa lausuntoja kirkolliskokoukselle ja kirkollishallitukselle;
- 6) päättää hiippakunnan piispan esityksestä toimituskieltoon määräämisestä yli kuudeksi kuukaudeksi sekä pappeuden menettämisestä ja palauttamisesta;
- 7) päättää niistä muista asioista, jotka kirkon kanonien sekä tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan kuuluvat sen toimivaltaan.

Piispainkokous valvoo, että kirkolliskokouksen ja kirkollishallituksen päätökset ovat kirkon

dogmien ja kanonien mukaisia. Jos piispainkokous katsoo päätöksen olevan ristiriidassa kirkon dogmien tai kanonien kanssa, asia on viipymättä saatettava päätöksen tehneen uudelleen käsiteltäväksi.

27 §

Päätösvaltaisuus

Piispainkokous on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä.

Jos piispainkokouksen päätösvaltaisuuden saavuttamiseksi on tarpeen, puheenjohtaja kutsuu lisäjäseneksi apulaispiispan ja tarvittaessa eläkkeellä olevan piispan.

Jos päätösvaltaisuutta ei saavuteta 2 momentin mukaisella menettelyllä, puheenjohtaja pyytää ekumeenista patriarkkaa määräämään toisen ortodoksisen kirkon piispan tai piispoja lisäjäseniksi.

28 §

Piispainkokousta koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset

Piispainkokouksen työskentelystä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä ja määrätään tarkemmin piispainkokouksen itselleen vahvistamassa työjärjestyksessä.

Arkkipiispa

29 §

Arkkipiispa

Arkkipiispa on kirkon esipaimen, jonka tehtävänä on johtaa arkkipiispakuntaa yhdessä kirkolliskokouksen, piispainkokouksen ja kirkollishallituksen kanssa kirkon perinteen ja ortodoksisen kirkon muiden sääntöjen sekä tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan.

Arkkipiispan ollessa estynyt tai tehtävän ollessa avoinna sijaisena toimii virkaiältään vanhin hiippakunnan piispa.

Kirkollishallitus

30 §

Kokoonpano

Kirkollishallituksen jäseniä ovat:

- 1) arkkipiispa;
- 2) muut hiippakuntien piispat; sekä
- 3) kirkolliskokouksen kolmeksi kalenterivuodeksi valitsevat neljä kirkollishallinnon asiantuntijajäsentä.

31 §

Asiantuntijajäsenten vaalikelpoisuus

Kirkollishallituksen asiantuntijajäseneksi voidaan valita ortodoksisesta kristillisestä vaakaumuksesta tunnettu kirkon jäsen, joka ei ole vajaavaltainen.

Asiantuntijajäsenistä yhden tulee olla papin toimeen kelpoinen pappi ja yhden tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittanut.

32 §

Kirkollishallituksen asiantuntijajäsenten vaali

Kirkolliskokous valitsee kirkollishallituksen asiantuntijajäsenet toimikaudekseen. Kukin jäsen valitaan erikseen salaisella vaalilla, jollei kirkolliskokous ole valittavasta jäsenestä yksimielinen. Jokainen jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta. Jos ensimmäisessä äänestyksessä joku ehdokas saa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, hän tulee valituksi. Muussa tapauksessa toimitetaan toinen äänestys kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä. Valituksi tulee tällöin enemmän ääniä toisessa äänestyksessä saanut ehdokas.

Kullekin jäsenelle valitaan erikseen samantyyppistä menettelyä noudattaen henkilökohtainen varajäsen.

33 §

Tehtävät

Kirkollishallituksen tehtävänä on, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä:

1) hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa;

2) antaa kirkolta pyydetty lausunnot, jollei lausunnon antaminen ole säädetty kirkolliskokouksen tehtäväksi;

3) valmistella asiat kirkolliskokoukselle;

4) huolehtia kirkolliskokouksen päätösten täytäntöönpanosta;

5) ohjata ja valvoa kirkolliskokouksen sen yhteyteen perustamien toimielinten työtä;

6) valvoa kirkon ja seurakuntien etua työmarkkina-asioissa, ohjata kirkon ja seurakuntien työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkaa sekä neuvotella ja sopia kirkon ja seurakuntien puolesta niiden työntekijöiden palvelussuhteen ehtoista työehtosopimuslaissa (436/1946) säädettyssä järjestyksessä;

7) huolehtia kirkollishallitukselle 73 ja 74 §:n mukaan kuuluvista kirkonkirjojen pitämiseen liittyvistä tehtävistä;

8) määrätä kirkon yhteisistä kolehdeista;

9) hoitaa ne tehtävät, jotka eivät kuulu kirkon muulle viranomaiselle.

Kirkollishallitus valvoo kirkon etua, edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä.

34 §

Päätösvaltaisuus

Kirkollishallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on enemmän kuin puolet jäsenistä.

35 §

Toimivallan käyttäminen

Kirkollishallitukselle kuuluvat asiat ratkaisee sen mukaan kuin kirkollishallituksen työjärjestyksessä määrätään:

1) kirkollishallitus istunnossaan;

2) kirkollishallituksen jaosto;

3) piispa; tai

4) kirkollishallituksen työntekijä, jonka ratkaistavaksi asia on määrätty.

Kirkollishallituksen jaostojen kokoonpanosta ja päätösvaltaisuudesta määrätään työjärjestyksessä.

36 §

Kirkollishallitusta koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset

Kirkollishallituksen työskentelystä säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä ja määrätään tarkemmin kirkollishallituksen itselleen vahvistamassa työjärjestyksessä.

4 luku

Kirkon talous

37 §

Kirkon keskusrahasto

Kirkon keskusrahasto on kirkon yhteinen rahasto, jonka tuloja käytetään kirkolliskokouksen vahvistaman talousarvion rajoissa:

1) kirkon yhteisen hallinnon menoihin;

2) hiippakuntien menoihin;

3) muiden kirkon yhteisten tehtävien hoitamiseen;

4) eläkkeisiin ja perhe-eläkkeisiin;

5) seurakuntien, luostareiden ja kirkon tehtävää edistävien yhteisöjen tukemiseen; sekä

6) muiden lakiin ja sitoumuksiin perustuvien kirkon menojen suorittamiseen.

Kirkon talouden hoidosta sekä kirkon kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta säädetään kirkkojärjestyksessä.

38 §

Seurakuntien ja luostareiden keskusrahastomaksut

Kirkon keskusrahastoon suoritetaan vuosittain maksuja seuraavasti:

1) jokainen seurakunta siitä verotettavasta tulosta, jonka perusteella on edellisenä vuonna maksuunpantu tai ollut oikeus maksuunpanna kirkollisveroa, kirkolliskokouksen vahvistaman osuuden; sekä

2) jokainen seurakunta ja luostari tuloverolain (1535/1992) mukaisesta pääomatulostaan kirkolliskokouksen vahvistaman osuuden; kirkkojärjestyksessä voidaan säätää, että tietyt pääomatulon lajit otetaan keskusrahastomaksua määrättäessä huomioon vain osittain.

Jokainen seurakunta suorittaa lisäksi keskusrahastoon maksun papiston ja kanttoreiden eläkkeiden ja perhe-eläkkeiden maksamista varten. Eläke- ja perhe-eläkemaksut jaetaan vuosittain seurakuntien kesken 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisten tulojen suhteessa.

Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta ja tarkoitusta, on maksua määrättäessä meneteltävä niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

Seurakunnan ja luostarin on suoritustensa viivästyessä maksettava viivästyskorkoa, joka on kuusi prosenttiyksikköä suurempi kuin kulloinkin voimassa oleva peruskorko.

Kirkollishallitus voi erityisestä syystä hakemuksesta osittain tai kokonaan vapauttaa seurakunnan tai luostarin suorittamasta sille määrättyä keskusrahastomaksua tai viivästyskorkoa.

Keskusrahastomaksun määräämisestä ja maksamisesta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

5 luku

Hiippakuntahallinto

39 §

Hiippakunnan piispa

Hiippakunnan piispa on hiippakuntansa esimies, joka johtaa hiippakuntaa kirkon perinteen ja ortodoksisen kirkon muiden sääntöjen sekä tämän lain ja kirkkojärjestyksen mukaan.

Piispan tehtävänä on ohjata ja valvoa hiippakuntansa seurakuntien, luostarien sekä papiston ja kanttorien toimintaa siten kuin kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetään. Piispa päättää kirkkojärjestyksessä säädetyistä seurakuntien papiston ja kanttorien työsuhteista koskevista asioista.

40 §

Apulaispiispa

Kirkossa voi olla yksi tai useampi apulaispiispa.

Apulaispiispan tehtävänä on avustaa sen hiippakunnan piispaa, jonka avustajaksi hänet määrätään. Apulaispiispan tehtävistä ja sijoituspaikasta määrää piispainkokous.

41 §

Hiippakuntaneuvosto

Hiippakuntaneuvoston tehtävänä on hiippakunnan piispan apuna suunnitella ja koordinoida hiippakunnan sekä sen seurakuntien ja luostarien hallintoa ja toimintaa.

Hiippakuntaneuvoston jäseniä ovat piispa, hiippakunnan seurakuntien kirkkoherrat, seurakuntien luottamushenkilöiden edustajat ja luostarien johtajat.

42 §

Piispan vaali

Piispan valitsee kirkolliskokous.

Kirkolliskokouksen jäsenillä on oikeus esittää ehdokkaita piispan vaaliin. Ehdokkaaksi esittäminen edellyttää asianomaisen suostumusta.

Piispainkokous asettaa esitetyistä henkilöistä ehdokkaiksi ansiokkaimmat ja tehtävään sopivimmat.

Piispa valitaan salaisella vaalilla. Jokainen jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta. Jos ensimmäisessä äänestyksessä joku ehdokas saa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, hän tulee valituksi. Muussa tapauksessa toimitetaan toinen äänestys kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä. Valituksi tulee tällöin enemmän ääniä toisessa äänestyksessä saanut ehdokas.

43 §

Hiippakuntahallintoa koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset

Piispan tehtävistä, sijaisesta, valintamenetelmästä ja tehtävään asettamisesta sekä hiippakuntaneuvoston toiminnasta ja jäsenten valinnasta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

6 luku

Seurakunnan hallinto*Yleiset säännökset*

44 §

Seurakunnan tehtävät

Toteuttaakseen kirkon tehtävää alueellaan seurakunta huolehtii pyhistä toimituksista, ortodoksisesta kasvatuksesta ja opetuksesta, diakonia- ja hyväntekeväisyystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

45 §

Seurakunnan jäsenet

Kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka.

Luostarin veljestöön tai sisaristoon kuuluvat tai luostarissa noviisina olevat ovat kuitenkin kyseisen luostarin jäseniä.

Hiippakunnan piispa voi erityisestä syystä päättää, että kirkon jäsen kuuluu muuhun kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun seurakuntaan tai luostariin.

46 §

Oikeuskelpoisuus

Seurakunta voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä käyttää puhevaltaa tuomioistuimissa ja muun viranomaisen luona.

47 §

Nimenkirjoitusoikeus

Seurakunnan nimenkirjoitusoikeus on kirkkoherralla.

48 §

Äänioikeus ja äänioikeutettujen luettelo

Kaikilla 18 vuotta täyttäneillä kirkon jäsenillä on seurakunnanvaltuuston ja kirkkoherran vaalissa yhtäläinen äänioikeus. Seurakunnanvaltuuston vaalissa äänestävän on oltava 18 vuotta täyttänyt viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä ja kirkkoherran vaalissa äänestävän viimeistään hakuajan päättymispäivänä.

Äänioikeutta käytetään seurakunnanvaltuuston vaalissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan jäseneksi viimeistään 31 päivänä elokuuta, ja kirkkoherran vaalissa siinä seurakunnassa, jossa vastaava merkintä on tehty viimeistään hakuajan päättymispäivänä. Jos seurakunta jakaantuu useampaan vaalialueeseen, äänioikeutta käytetään sil-

lä vaalialueella, jonka alueella äänioikeutetulla on kotikunta edellä tarkoitettuna päivänä.

Jos valituksen johdosta tai 55 §:n mukaan on määrätty uusi vaali, seurakunnanvaltuuston vaaleissa äänestävän on oltava täyttänyt 18 vuotta viimeistään uuden vaalin ensimmäisenä vaalipäivänä ja kirkkoherran vaalissa äänestävän viimeistään hakuajan päättymispäivänä. Äänioikeutta käytetään uudessa vaalissa siinä seurakunnassa, jossa äänioikeutettu on merkitty seurakunnan jäseneksi viimeistään 60 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

49 §

Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoinen seurakunnan luottamustoihin on ortodoksisesta kristillisestä vakaumuksesta tunnettu äänioikeutettu seurakunnan jäsen, joka ei ole vajaavaltainen.

Vaalikelpoisia seurakunnanvaltuuston ja seurakunnanneuvoston luottamustoihin eivät kuitenkaan ole kyseisen seurakunnan päätoimiset työntekijät.

50 §

Vaalilautakunta

Vaalilautakuntaan kuuluu seurakunnan kirkkoherra sekä kolme muuta jäsentä, joiden tulee olla vaalikelpoisia seurakunnan luottamustoihin.

Vaalilautakunnan jäsenet valitsee seurakunnanvaltuusto neljäksi vuodeksi, ja heidän toimikautensa kestää siihen saakka, kunnes uudet jäsenet on valittu.

Vaalilautakunta vahvistaa seurakunnanvaltuuston jäsenten ja kirkkoherran vaalia varten äänioikeutettujen luettelon sekä toimittaa ja vahvistaa seurakunnanvaltuuston jäsenten ja kirkkoherran vaalin.

51 §

Kieltäytyminen ja ero luottamustoimesta

Oikeus kieltäytyä seurakunnan luottamustoitesta on sillä, joka on täyttänyt 60 vuotta taikka ollut samassa tai samaan toimitukseen kuuluvassa luottamustoimessa neljä lähinnä edellistä vuotta taikka ollut seurakunnan luottamustoitessa yhteensä kahdeksan vuotta.

Luottamustoimesta voi kieltäytyä myös muusta pätevistä syistä. Kieltäytymisen hyväksymisestä päättää asianomainen toimielin.

Luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, joka on valinnut luottamushenkilön. Seurakunnanvaltuusto myöntää eron seurakunnanvaltuuston jäsenelle.

52 §

Päätösvaltaisuus

Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun läsnä on enemmän kuin puolet jäsenistä.

Seurakunnanvaltuusto

53 §

Kokoonpano

Seurakunnanvaltuuston jäseniä ovat:

- 1) kirkkoherra; ja
- 2) neljäksi kalenterivuodeksi valitut jäsenet.

Seurakunnanvaltuustossa on jäseniä vähintään 9 ja enintään 21. Jäsenten lukumäärä määräytyy seurakunnan jäsenmäärän mukaan kirkkojärjestyksessä tarkemmin säädetyllä tavalla.

Jos jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, puheenjohtajan on kutsuttava hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi kyseessä olevalla vaalialueella lähinnä eniten ääniä saanut vaalikelpoinen henkilö.

54 §

Seurakunnanvaltuuston vaali

Seurakunnanvaltuuston jäsenet valitaan salaisella vaalilla.

Seurakunnanvaltuusto voi jakaa seurakunnan useampaan vaalialueeseen siten, että seurakunnan eri alueet tulevat suhteellisesti edustetuiksi. Jos seurakunnan jäsenmäärä on yli 5 000, seurakunta on jaettava vaalialueisiin.

Kahdella seurakunnan äänioikeutetulla jäsenellä on oikeus asettaa vaalialueellaan ehdokkaita seurakunnanvaltuustoon. Esitys on tehtävä kirjallisesti, ja kussakin esityksessä voidaan esittää enintään niin monta ehdokasta kuin kyseiseltä vaalialueelta valitaan valtuustoon jäseniä.

Jokainen äänioikeutettu voi äänestää enintään niin monta vaalialueensa ehdokasta kuin kyseiseltä vaalialueelta valitaan valtuustoon jäseniä. Valituksi tulee niin monta eniten ääniä saanutta kuin kyseiseltä vaalialueelta valitaan valtuustoon jäseniä.

55 §

Ylimääräinen vaali

Hiippakunnan piispa määrää toimitettavaksi täydennysvaalin, jos seurakunnanvaltuuston jäsenten lukumäärä vaalissa tai vaalikauden aikana jää alle kolmen neljäsosan säädetystä lukumäärästä.

Hiippakunnan piispa voi määrätä toimitettavaksi uuden vaalin myös seurakuntajaon olennaisen muutoksen johdosta. Jos seurakuntajaon muutos sitä vaatii, piispa voi määrätä vaalin toimitettavaksi uutta seurakuntajakoa noudattaen ennen seurakuntajaon muutoksen voimaantuloa.

Piispa määrää tarvittaessa ylimääräistä vaalia varten 54 §:n 2 momentin mukaan vaalialueet.

Ylimääräisessä vaalissa valittujen jäsenten toimikausi kestää kulumassa olevan vaalikauden loppuun. Jos 2 momentissa tarkoitetut vaalit toimitetaan vaalikauden viimeisenä vuonna, toimikausi kestää kuitenkin seuraavan vaalikauden loppuun.

56 §

Tehtävät

Seurakunnanvaltuusto käyttää seurakunnan päätösvaltaa.

57 §

Asian valmistelu ja kokouskutsu

Seurakunnanvaltuustolle tulevat asiat valmistelee seurakunnanneuvosto tai yksittäistapauksessa toimikunta, jonka valtuusto on tehtävään määrännyt.

Seurakunnanvaltuusto voi ottaa asian päätettäväksi ilman valmistelua vain, jos päätös siitä tehdään yksimielisesti.

Seurakunnanvaltuusto ei voi ottaa päätettäväksi asiaa, jos sitä ei ole kokouskutsussa mainittu.

Seurakunnanneuvosto

58 §

Kokoonpano

Seurakunnanneuvoston jäseniä ovat:

- 1) kirkkoherra;
- 2) pääkirkon isännöitsijä; sekä
- 3) vähintään neljä seurakunnanvaltuuston toimikaudekseen valitsemaa jäsentä.

Jos jäsenen paikka tulee pysyvästi avoimeksi kesken toimikauden, seurakunnanvaltuuston on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi jäsen.

Seurakuntaan päätoimisessa työsopimussuhteessa olevat papit, diakonit ja kanttorit voivat valita keskuudestaan edustajan, jolla on puheoikeus seurakunnanneuvoston kokouksessa.

59 §

Tehtävät

Seurakunnanneuvoston tehtävänä on edistää seurakunnan hengellistä elämää, vastata seurakunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä

seurakunnanvaltuuston päätösten valmistelusta, laillisuuden valvonnasta ja täytäntöönpanosta. Seurakunnanneuvosto valvoo seurakunnan etua, edustaa seurakuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jollei tässä laissa tai kirkkojärjestyksessä toisin säädetä.

60 §

Seurakunnanvaltuuston päätösten laillisuusvalvonta

Jos seurakunnanneuvosto katsoo, että seurakunnanvaltuuston päätös on tehty virheellisessä järjestyksessä tai että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa, taikka jos päätös on muuten lainvastainen, seurakunnanneuvoston on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Jos seurakunnanvaltuusto pysyy päätöksessään, seurakunnanneuvoston on saatettava kirkollishallituksen ratkaistavaksi, onko täytäntöön panemiselle laillista estettä. Kirkollishallitus ei saa ratkaista asiaa, ennen kuin oikaisuvaikutusaika valtuuston päätöksestä on kulunut.

Papisto ja kanttorit

61 §

Kirkkoherra

Jokaisen seurakunnan esimiehenä on kirkkoherra.

Kirkkoherra vastaa siitä, että pyhät toimitukset toimitetaan kirkon perinteen, kirkkojärjestyksen ja muiden kirkollisten sääntöjen mukaan. Kirkkoherran on huolehdittava seurakuntansa uskonnollisesta kasvattamisesta ja seurakuntansa jäsenten sielunhoidosta.

Kirkkoherra johtaa seurakunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa tämän lain, kirkkojärjestyksen ja seurakunnan toimielinten päätösten mukaan.

62 §

Kirkkoherran vaali

Kirkkoherran valitsevat salaisella vaalilla seurakunnan äänioikeutetut jäsenet.

Hiippakunnan piispa suorittaa ehdokasasettelun hakuajan päätyttyä. Piispan on asetettava ehdolle enintään kolme ansiokkainta ja tehtävään sopivinta ehdokasta.

Vähintään kymmenellä seurakunnan äänioikeutetulla jäsenellä on oikeus esittää lisäehdokasta, joka on hakenut tehtävään ja antanut lisäehdokkuuteensa kirjallisen suostumuksensa. Esitys on tehtävä kirjallisesti hiippakunnan piispalle vähintään kymmenen päivää ennen vaalia. Piispalla on oikeus hyväksyä tai hylätä lisäehdokas.

Jokainen äänioikeutettu voi äänestää yhtä ehdolle asetettua tai lisäehdokasta. Lisäehdokasta äänestänyt voi lisäksi äänestää yhtä ehdolle asetettua. Jos lisäehdokasta kannattaa yli puolet äänestäjistä, hän tulee valituksi tehtävään. Muussa tapauksessa valituksi tulee se, joka saa enemmistön annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan, valituksi tulee ylemmällä vaalisijalla oleva ehdokas.

63 §

Papin, diakonin ja kanttorin valinta

Seurakunnan muun papin kuin kirkkoherran, diakonin ja kanttorin valitsee seurakunnanvaltuusto.

Hiippakunnan piispa suorittaa ehdokasasettelun hakuajan päätyttyä. Piispan on asetettava ehdolle enintään kolme ansiokkainta ja tehtävään sopivinta ehdokasta.

Jokainen seurakunnanvaltuuston jäsen voi äänestää yhtä ehdokasta. Valituksi tulee se, joka saa eniten ääniä. Jos äänet menevät tasan, valituksi tulee ylemmällä vaalisijalla oleva ehdokas.

Seurakuntajaon muuttaminen

64 §

Aloiteoikeus

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunta tai hiippakunnan piispa.

65 §

Seurakunnan työntekijät

Jos seurakuntajaon muutos merkitsee seurakunnan lakkaamista, lakkaavan seurakunnan pysyväisluonteisessa työsopimussuhteessa olevat työntekijät siirretään laajentuvan tai uuden seurakunnan vastaaviin työsopimussuhteisiin heille soveltuviin tehtäviin sen mukaan kuin seurakuntien kesken sovitaan.

Jos sopimusta ei saada aikaan, kirkollishallituksen on seurakunnan tai työntekijän esityksestä päätettävä siirtämisestä.

Jos seurakuntajaon muutos merkitsee seurakunnan alueen supistumista siten, ettei 1 momentissa tarkoitettu työntekijä ole seurakunnassa tarpeen eikä hänen siirtämisestään laajentuvan tai uuden seurakunnan palvelukseen voida sopia, määrää siirtämisestä kirkollishallitus sen mukaan kuin 2 momentissa säädetään.

66 §

Omaisuuksien jako

Jos seurakuntajakoon tehdään muutos, seurakuntien on sovittava omaisuuden jakamisesta. Sopimus on tehtävä niiden seurakuntien kesken, joita muutos koskee tai jotka perustetaan muutoksen yhteydessä.

Jos seurakunnat ovat eri mieltä omaisuuden jaosta, asian ratkaisee kirkollishallitus.

Kirkollishallitus vahvistaa seurakuntien sopimuksen tai päättää omaisuuden jaosta seurakuntajaon muuttamispäätöksen yhteydessä. Vahvistaessaan omaisuuden jaon kirkollishallitus voi, jolleivät seurakuntien osuudet varoista ja veloista muuten muodostu jakopäätöksen mukaisiksi, velvoittaa seurakunnan suorittamaan toiselle ra-

hakorvauksen sekä määrätä maksuajat ja mahdollisen koron. Kirkollishallitus voi jättää sopimuksen vahvistamisen tai omaisuuden jaosta päättämisen myöhemmin tapahtuvaksi ja päättää tarvittaessa vain omaisuuden väliaikaisesta käytöstä.

Kun sopimus tai omaisuuden jako on vahvistettu, päätöksessä oleva määräys omaisuuden osoittamisesta seurakunnalle on omaisuuden saantokirja.

67 §

Jakoperuste

Jos seurakunta kokonaisuudessaan yhdistetään toiseen seurakuntaan tai perustettavaan uuteen seurakuntaan, seurakunnan omaisuus siirtyy tälle seurakunnalle.

Jos seurakunta jaetaan alueellisesti kahdeksi tai useammaksi seurakunnaksi, omaisuus jaetaan seurakuntien kesken väkiluvun osoittamassa suhteessa seurakuntajaon voimaantumispäivän tilanteen mukaan.

Jos osa seurakunnan alueesta liitetään toiseen seurakuntaan tai siitä muodostetaan uusi seurakunta, tulee sen seurakunnan, johon alue liitetään tai joka muodostetaan alueesta, saada ensiksi mainitun seurakunnan varoista sellainen osuus, joka vastaa seurakunnasta siirretyn alueen väkiluvun suhdetta seurakuntaan jääneen alueen väkilukuun, jollei 68 §:stä muuta johdu.

Velat ja muut vastaavat sitoumukset jaetaan seurakuntien kesken sen mukaan kuin ne saavat varoja. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei kuitenkaan saa siirtää ilman oikeudenhaltijan suostumusta.

68 §

Poikkeukset jakoperusteesta

Omaisuuksien jaossa on jakoperusteista poiketen jätettävä kirkot, rukoushuoneet ja muut kirkon käyttöä palvelevat rakennukset irtaimistoi-
neen sekä kirkon yhteydessä mahdollisesti oleva hautausmaa sille seurakunnalle, jonka alueella ne tulevat sijaitsemaan.

Seurakunnalle, jota seurakuntajaon muutos koskee, voidaan kuitenkin antaa määräajaksi oikeus käyttää 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta jakopäätöksessä tarkemmin määrätyn ehdoin, jollei siitä aiheudu huomattavaa haittaa sille seurakunnalle, jolle omaisuus kuuluu.

Jos seurakuntajaon muutoksesta, omaisuuden jaosta tai 1 momentissa tarkoitettu järjestelyistä aiheutuisi jonkin seurakunnan toiminnan ja talouden ilmeinen heikentyminen tai muu olennainen haitta, voidaan jakoperusteesta poiketa.

Luostarit

69 §

Johtaja

Luostarin jäsenet valitsevat luostarin johtajan vaalilla. Vaalin vahvistaa hiippakunnan piispa. Tehtävä on elinikäinen.

70 §

Johtokunta

Luostarissa on sen asioiden hoitamista varten johtokunta, jonka jäsenet luostarin jäsenet valitsevat enintään viiden vuoden määräajaksi.

Luostarin johtaja toimii johtokunnan puheenjohtajana.

71 §

Ohjesääntö ja taloussääntö

Luostarin tehtävistä, hallinnosta ja toiminnasta määrätään luostarin ohjesäännössä. Ohjesäännön vahvistaa luostarin johtokunnan esityksestä hiippakunnan piispa.

Luostarin talouden hoidosta, kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta määrätään luostarin taloussäännössä, josta päättää luostarin johtokunta.

Kirkonkirjat

72 §

Kirkonkirjat

Kirkonkirjoja ovat:

1) uskontokuntien jäsenrekistereistä annetuslaissa (614/1998) tarkoitettu jäsenrekisteri;

2) ennen 1 kohdassa mainitun lain voimaantuloa pidetyt kirkolliset väestörekisterit ja niihin kuuluvat asiakirjat;

3) luettelot kastetuista, niistä, joiden avioliiton esteistä on toimitettu tutkinta, avioliittoon vihityistä, kuolleista ja haudatuista, muuttaneista sekä kirkosta eronneista ja kirkkoon liittyneistä.

73 §

Kirkonkirjojen pitäminen

Seurakunnat ja luostarit pitävät kirkonkirjoja noudattaen, mitä niistä tässä tai muussa laissa säädetään taikka niiden nojalla säädetään. Kirkon keskusarkiston kirkonkirjatiedoista ja niiden ylläpidosta vastaa kuitenkin kirkollishallitus.

Kirkollishallitus voi seurakuntaa kuultuaan päättää, että seurakunnan kirkonkirjoja pidetään kirkollishallituksessa tai että useampi seurakunta huolehtii kirkonkirjojen pitämisestä yhdessä. Kirkollishallituksen on samalla määrättävä tehtävään rekisterinhoitaja.

Päätöksenteko kirkonkirjojen pitämistä koskeissa asioissa kuuluu kirkkoherralle tai tehtävään määrätylle rekisterinhoitajalle. Kirkollishallitus antaa tarkempia määräyksiä kirkonkirjojen pitämisestä.

74 §

Tietojen luovuttaminen

Tietojen luovuttamisesta kirkonkirjoista ja muutoksenhausta seurakunnan viranomaisen tätä koskevaan päätökseen on voimassa, mitä väestötietolaissa (507/1993) säädetään.

Kirkollishallitus määrää kirkonkirjoista luovutettavista tiedoista perittävät maksut.

75 §

Ilmoitusvelvollisuus

Jos pappi kasteen tai mirhalla voitelun kautta liittää kirkon jäseneksi tai siunaa hautaan henkilön, joka ei kuulu hänen seurakuntaansa tai luostariinsa, on hänen viipymättä toimituksen suoritettuaan ilmoitettava siitä sille seurakunnalle, luostarille tai uskonnolliselle yhdyskunnalle, jonka jäseneksi kyseinen henkilö tulee tai jonka jäsen hän oli.

Ilmoituksen tulee sisältää ainakin nimi ja henkilötunnus tai syntymäaika, tieto alaikäisen lapsen huoltajista sekä tieto toimituksesta ja sen ajankohdasta.

76 §

Seurakunnan hallintoa koskevat tarkemmat säännökset

Kirkkojärjestyksessä säädetään tarkemmin:

- 1) äänioikeutettujen luettelosta, vaalien toimitamisesta ja vaalien tuloksen laskemisesta seurakunnanvaltuuston ja kirkkoherran vaaleissa;
- 2) seurakunnanvaltuuston ja seurakunnan-neuvoston tehtävistä;
- 3) muusta seurakunnan hallinnosta; sekä
- 4) seurakuntajaon muuttamisesta.

7 luku

Seurakunnan talous

77 §

Kirkollisvero

Seurakunnan jäsenten tulee osallistua niiden tulojen hankkimiseen, joita tarvitaan 79 §:ssä tarkoitettuihin menoihin.

Se määrää, joka tarvitaan seurakunnanvaltuuston vuosittain hyväksymän talousarvion mu-

kaan muiden tulojen lisäksi menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuonna kirkollisverona. Seurakunnanvaltuusto vahvistaa tuloveroprosentin. Tuloveroprosentti vahvistetaan lähimpään 0,05 prosenttiyksikköön.

Kirkollisveron suorittamiseen osallistuvat kunnallisverotuksessa verotettujen tulojen mukaan kaikki seurakunnan alueen kunnissa verovuonna asuvat kirkkoon kuuluvat henkilöt.

78 §

Vapautus kirkollisverosta

Jos verovelvollinen on saanut säädettyjen kohtuullistamisperusteiden mukaisesti osittaisen tai täydellisen vapautuksen kunnalle tulosta maksettavasta verosta tai sen suorittamisen viivästymisestä johtuvista seuraamuksista, hän saa vastaavan vapautuksen samasta tulosta maksettavasta kirkollisverosta ja sen suorittamisen viivästymisestä johtuvista seuraamuksista.

Jos verovelvollinen ei ole saanut 1 momentin mukaista vapautusta, seurakunnanneuvosto voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen kirkollisverosta tai sen viivästymisestä johtuvista seuraamuksista samoilla perusteilla, joilla valtion ja kunnan viranomaiset voivat myöntää vapautuksen valtion- ja kunnallisverosta.

79 §

Seurakunnan tulojen käyttäminen

Seurakunnan tuloja saa käyttää ainoastaan seurakunnan tehtävien toteuttamiseen.

80 §

Seurakunnan taloutta koskevat tarkemmat säännökset

Seurakunnan talouden hoidosta, kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

8 luku

Hautaustoimi

81 §

Hautausmaan perustaminen

Hautausmaan perustamisesta, laajentamisesta ja lakkauttamisesta päättää seurakunnanvaltuusto tai luostarin johtokunta.

82 §

Hautaoikeus ja hautaoikeuden haltija

Oikeus hautaan luovutetaan määräajaksi. Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa oikeuden vain seurakunnalle tai luostarille.

Hautaoikeuden haltijasta ja siitä, keitä hautaan voidaan haudata, sovitaan hautaa luovutettaessa. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehty sopimusta ei voida noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, jos leskeä ei ole tai hänkin on kuollut, ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Jos heitä on useita, heidän on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä hautaa koskevista asioista. Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

Jos ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset eivät ole voineet sopia hautaoikeuden uudesta haltijasta, seurakunnanneuvosto voi määrätä hautaoikeuden haltijan ja antaa etusijan paikkakunnalla asuvalle tai sille, joka on huolehtinut haudan hoidosta.

83 §

Hautaamisjärjestys

Jollei siitä, keitä hautaan voidaan haudata, ole sovittu 82 §:n 2 momentin mukaisesti, hautaan saadaan ensisijaisesti haudata vainaja, jota varten hauta on luovutettu, ja tämän puoliso sekä kuolemantapausten mukaisessa järjestyksessä suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa ole-

va sukulainen tai tämän puoliso. Jollei tällaista sukulaista ole tai jos hautaoikeuden haltija siihen suostuu, hautaan saadaan haudata vainajan sisar ja veli sekä heidän lapsensa, sanottujen henkilöiden otto- ja kasvattilapset sekä näiden kaikkien puoliset. Hautaoikeuden haltijan suostumuksella voi hautaustoimesta vastaava seurakunnan tai luostarin viranomainen antaa luvan haudata hautaan muunkin henkilön, jos siihen on erityinen syy.

84 §

Hautojen hoito

Hauta on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavassa kunnossa. Haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija, jollei seurakunnanneuvosto tai luostarin johtokunta toisin päättä tai siitä ole sovittu 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Seurakunta tai luostari voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että se ottaa korvauksesta määrääjäksi vastatakseen haudanhoitovelvollisuudesta.

Jos haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, voi seurakunnanneuvosto tai luostarin johtokunta velvoittaa hautaoikeuden haltijan vuoden määräajassa siitä, kun seurakunnanneuvoston päätös on annettu hänelle tiedoksi, laittamaan haudan kuntoon uhalla, että oikeus hautapaikkaan muutoin julistetaan menetetyksi.

85 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Seurakunnanneuvosto tai luostarin johtokunta ratkaisee erimielisyyden hautaoikeudesta, hautaoikeuden haltijasta, haudan haltijan velvollisuuksista ja muusta hautaa koskevasta asiasta, jollei toisin säädetä.

86 §

Hautaustoimilain soveltaminen ja tarkemmat säännökset

Hautaustoimesta on lisäksi voimassa, mitä siitä hautaustoimilaissa (457/2003) säädetään.

Hautausmaista, hautaoikeudesta ja hautojen hoidosta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä.

9 luku

Hallintomenettely

87 §

Esteellisyy

Kirkolliskokouksen jäsen on kirkolliskokouksessa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee häntä henkilökohtaisesti.

Seurakunnanvaltuuston jäsen on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolain (434/2003) 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Kun valtuuston jäsen osallistuu asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään.

Kirkon ja seurakunnan muiden luottamushenkilöiden ja työntekijöiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 28 §:ssä säädetään. Palvelussuhde seurakuntaan ei kuitenkaan tee henkilöä esteelliseksi hallintoasiassa, jossa seurakunta on asianosainen, jollei hän palvelussuhteensa perusteella ole esitelty tai muutoin vastaavalla tavalla käsitelty asiaa.

88 §

Vaalikelpoisuuden menettäminen

Kirkon tai seurakunnan luottamuselimen jäsenen menettäessä kelpoisuutensa kesken toimikauden asianomainen toimielin vapauttaa hänet tehtävästään.

89 §

Päätöksenteko monijäsenisessä toimielimessä

Jos toimielin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puut-

tuessa oteta äänestettäväksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja esittää toimielimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos äänestystä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Äänestykset toimitetaan avoimesti. Vaali on kuitenkin vaadittaessa toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan päätöksen ratkaisee istunnon puheenjohtajan ääni. Suljetussa lippuäänestyksessä äänten mennessä tasan päätös ratkaistaan arvalla.

Piispainkokouksessa sekä kirkollishallituksen istunnossa tai jaostossa äänestettäessä noudatetaan kuitenkin samaa menettelyä kuin monijäsenisessä tuomioistuimessa.

Jokaisella kokouksen jäsenellä on äänestyksessä yksi ääni. Päätökseksi tulee jäljempänä mainituin poikkeuksin se, jota enemmistö kannattaa.

Tämän lain muuttamista koskevan esityksen tai sitä koskevan puoltavan lausunnon antaminen taikka kirkkojärjestyksen antaminen ja muuttaminen edellyttävät kirkolliskokouksessa kahden kolmasosan enemmistöä annetuista äänistä.

90 §

Eriävä mielipide

Päätöksentekoon osallistuneella, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, sekä asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä. Esittelijä on vastuussa hänen esittelystään tehdystä päätöksestä, jollei hän ole ilmoittanut eriävää mielipidettä.

91 §

Tiedoksianto

Kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen päätöksen ja muun asiakirjan tiedoksiannosta on voimassa, mitä hallintolaissa säädetään.

Asiakirja annetaan tiedoksi seurakunnan jäsenille asettamalla asiakirja yleisesti nähtäväksi seurakunnan ilmoitustaululle siten kuin siitä on ennakolta ilmoitettu. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen, kun asiakirja on asetettu nähtäväksi. Asianosaiselle päätös annetaan kuitenkin erikseen tiedoksi siten kuin hallintolaissa säädetään.

92 §

Tiedoksianto hautaa koskevissa asioissa

Hautaa koskevat päätökset annetaan tiedoksi hautaoikeuden haltijalle.

Jos hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus hautaa koskevasta päätöksestä on pantava tiedoksi haudalle. Päätöksestä on lisäksi kuulutettava paikakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jona kuulutus on julkaistu lehdessä.

93 §

Hallintolain soveltaminen

Kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen menettelyyn hallintoasioissa sovelletaan tämän lain lisäksi, mitä hallintolaissa säädetään.

94 §

Julkisuuslain soveltaminen

Kirkon, seurakunnan ja luostarin hallinnossa sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita tilin-

tarkastaja pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 34 §:ssä tarkoitettujen maksujen määrittämisestä ja perimisestä kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisessa päättää kirkollishallitus.

Seurakunnan viranomaisen ohje- tai johtosäännöllä ja kirkkohallituksen työjärjestyksellä voidaan siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvaltaa sen alaiselle viranhaltijalle.

95 §

Arkistot

Kirkon, seurakuntien ja luostarien arkistoista on voimassa, mitä arkistolaissa (831/1994) säädetään.

96 §

Istuntojen julkisuus

Kirkolliskokouksen ja seurakunnanvaltuuston istunnot ovat julkisia, jollei kokouksessa käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi, tai jollei toimitella muuten painavan syyn vuoksi jossakin asiassa toisin päätä. Suljetussa istunnossa esitetyt ja siinä käytyistä keskusteluista laaditut asiakirjat ovat salassa pidettäviä, jos niin laissa säädetään.

Muiden toimitelinten kokoukset ovat julkisia vain, jos toimitella niin päättää, eikä käsiteltävänä ole asia tai asiakirja, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi.

97 §

Kielellisiä oikeuksia koskevien säännösten soveltaminen ja seurakunnan kieli

Kirkollishallinnossa noudatetaan soveltuvien osin, mitä kielilaissa (423/2003) säädetään. Mitä kielilaissa säädetään valtion viranomaisista, koskee soveltuvien osin kirkon viranomaisia, ja mitä kunnallisista viranomaisista, koskee vas-

taavasti soveltuvin osin seurakunnan viranomaisia.

Kirkollishallitus määrää joka viides vuosi edellisen kalenterivuoden lopussa seurakunnan jäseniksi merkittyjen kielellisen jakauman perusteella, mitkä seurakunnat ovat suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä ja mitkä kaksikielisiä. Seurakunta on kaksikielinen, kun suomen- tai ruotsinkielinen vähemmistö on niin suuri, että kunta vastaavasti kielilain säännösten mukaan olisi kaksikielinen.

Oikeudesta käyttää saamen kieltä säädetään saamen kielilaissa (1086/2003).

Jumalanpalveluksia ja muuta toimintaa järjestetään tarpeen mukaan myös muulla kuin seurakunnan kielellä.

10 luku

Alistaminen ja muutoksenhaku

98 §

Päätöksen alistaminen

Seurakunnanvaltuuston tai luostarin johtokunnan päätös on alistettava kirkollishallituksen vahvistettavaksi, ennen kuin päätös saadaan panna täytäntöön, jos päätös koskee:

1) kiinteän omaisuuden myymistä, vaihtamista, muuta luovuttamista, vuokraamista yli kymmenen vuoden määräajaksi tai panttaamista;

2) sellaisen irtaimen tavarahan myymistä tai muuta luovuttamista, joka välittömästi liittyy kirkollisiin toimituksiin;

3) taloudellista sitoumusta tai hanketta, jonka arvo tai josta viiden vuoden aikana aiheutuvat menot ylittävät seurakunnan vuositulon määrän;

4) hautausmaan perustamista, laajentamista tai lakkauttamista;

5) kirkon tai rukoushuoneen rakentamista, purkamista tai sitä olennaisesti muuttavaa korjaamista koskevan suunnitelman hyväksymistä taikka kirkon tai rukoushuoneen käyttämättä jättämistä; taikka

6) luostarin taloussäännön hyväksymistä tai muuttamista.

Jos päätöstä ei ole alistettu vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä, päätös on rauennut.

Jollei alistettu päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka mene viranomaisen toimivaltaa ulommaksi tai ole muuten lainvastainen ja jollei se myöskään ole epätarkoituksenmukainen, se on vahvistettava. Päätökseen voidaan vahvistettaessa tehdä asiasisältöön vaikuttamattomia oikaisuluonteisia korjauksia.

Alistetusta päätöksestä tehty oikaisuvaatimus on ratkaistava alistusasian yhteydessä. Alistettua päätöstä ei saa vahvistaa ennen kuin oikaisuvaatimusaika on päättynyt.

99 §

Oikaisuvaatimus

Kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen hallintoasiassa tekemään päätökseen tyytymättömän voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kirkollishallitukselle. Sillä perusteella, että päätös ei ole tarkoituksenmukainen, oikaisuvaatimuksen saa tehdä vain seurakunnanvaltuuston ja luostarin johtokunnan alistettavasta päätöksestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

100 §

Valitus

Kirkollishallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta tai alistusasiasia tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;

2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai

3) päätös on muuten lainvastainen.

101 §

Oikaisuvaatimus- ja valituskelpoisuus

Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä siihen saa hakea muutosta valittamalla.

102 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*). Oikaisuvaatimuksen seurakunnan ja luostarin viranomaisen päätöksestä saa lisäksi tehdä sen jäsen.

Museovirasto saa tehdä oikaisuvaatimuksen seurakunnan päätöksestä, joka koskee 116 §:n nojalla suojeltuun kirkkoon tai rukoushuoneeseen kohdistuvia 98 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, sekä kirkollishallituksen 116 §:n 1 ja 4 momentin nojalla tekemästä päätöksestä.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea valittamalla muutosta se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea valittamalla muutosta myös se, jolla on 1 tai 2 momentin mukaan oikeus tehdä oikaisuvaatimus.

103 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän ja valitus 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaanista.

104 §

Jatkovalitus

Hallinto-oikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

105 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei

saa kuitenkaan ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen tai valituksen käsittelevä viranomainen kieltää täytäntöönpanon.

106 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeuden rajoittaminen

Kirkolliskokouksen ja piispainkokouksen päätöksestä sekä piispan päätöksestä 62 §:n 2 tai 3 momentissa, 63 §:n 2 momentissa taikka 111 §:n 1 momentissa tarkoitettussa asiassa ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta.

Kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta sillä perusteella, että päätös on julkisista hankinnoista annetun lain (1505/1992) vastainen, jos asian tutkiminen kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan.

107 §

Hallintolainkäyttölain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, muutosta haettaessa ja siitä päätettäessä noudatetaan, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

11 luku

Erinäiset säännökset

108 §

Työntekijöiden kelpoisuusvaatimukset

Jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten suorittamiseen sekä diakoniaan tai opetukseen liittyvissä tehtävissä työskentelevän työntekijän sekä kirkollishallituksen lainoppineen kirkkoneuvoksen on oltava ortodoksisen kirkon jäseniä.

Kirkon ja seurakuntien työntekijöiden muista kelpoisuusvaatimuksista säädetään kirkkojärjestyksessä.

109 §

Papin, diakonin ja kanttorin yleiset velvollisuudet

Pappi, diakoni ja kanttori eivät saa opettaa, liittää saarnaansa tai levittää mielipiteitä, jotka ovat vastoin kirkon tunnustusta tai kanonista rakennetta. Heidän on käyttyädyttävä työtehtävissään ja niiden ulkopuolella asemansa edellyttämällä tavalla.

110 §

Vaitiolovelvollisuus

Pappi ei saa todistajana eikä muuten ilmaista, mitä hänelle on synnintunnustuksessa tai muuten sielunhoidossa uskottu, eikä henkilöä, joka on hänelle siinä uskoutunut.

Jos joku synnintunnustuksessa tai muuten sielunhoidossa ilmaisee yleisen lain mukaan ilmi annettavan rikoksen olevan hankkeessa, papin on kehoitettava häntä ilmoittamaan asiasta viranomaisille tai sille, jota vaara uhkaa. Jollei hän suostu siihen, papin on annettava asiasta viranomaisille tietoa sen verran kuin on mahdollista asianomaisen suoraan tai välillisesti tulematta ilmi.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään papista, koskee myös piispaa ja soveltuvin osin diakonia.

111 §

Toimituskielto ja pappeuden menettäminen

Jos pappi tai diakoni toimii vastoin 109 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia, piispa voi määrätä hänet enintään kuuden kuukauden mittaiseen toimituskieltoon. Kuutta kuukautta pitemmästä toimituskiellosta päättää piispainkokous.

Jos papin tai diakonin 1 momentin mukainen toiminta tai velvollisuuksien vastainen käyttäytyminen osoittaa hänet kanonisesti sopimattomaksi pappeuteen, piispainkokous voi määrätä pappeuden menetetyksi.

Pappi tai diakoni voidaan määrätä toimituskieltoon 1 momentin nojalla, jos kysymys on vakavasta tai toistuvasta 1 momentin vastaisesta menettelystä.

Piispainkokous voi määrätä pappeuden menetetyksi 2 momentin nojalla, jos kysymys on vakavasta tai toistuvasta 2 momentin vastaisesta menettelystä.

112 §

Papiston jäsenen ja kanttorin hiippakunta ja vaalialue

Papiston jäsenen ja kanttorin hiippakunnan ja vaalialueen määräytymisestä säädetään kirkkojärjestyksessä.

113 §

Naisten ja miesten edustus toimielimissä

Kirkollisissa toimielimissä lukuun ottamatta kirkolliskokousta, kirkollishallitusta, hiippakuntaneuvostoa, piispainkokousta ja seurakunnanvaltuustoa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

114 §

Työehtosopimus ja työehtoja koskevat määräykset

Työehtosopimuksen kirkon, seurakuntien ja luostarien puolesta tekee kirkollishallitus, johon sovelletaan, mitä työehtosopimuslaissa säädetään työnantajasta tai rekisteröidystä työnantajain yhdistyksestä.

Kirkollishallitus voi antaa kirkon viranomaisia sekä seurakuntia ja luostareita sitovia määräyksiä työehtosopimuksen soveltamisesta sekä sellaisista työsuhteissa noudatettavista ehdoista, joista ei ole säädetty tai työehtosopimuksella sovittu.

115 §

Kirkolliset arvonimet

Piispa voi myöntää hiippakuntansa papille ro-
vastin arvonimen sekä kanttorille director can-
tus ja director musices -arvonimen. Muista kir-
kollisista arvonimista, kunniamerkeistä ja huo-
mionosoituksista säädetään kirkkojärjestykses-
sä.

116 §

Kirkon tai rukoushuoneen suojeleminen

Ennen vuotta 1917 rakennettu kirkko on suo-
jelunalainen. Kirkollishallitus voi määrätä sitä
uudemman kirkon tai rukoushuoneen suojele-
miseksi, jos suojeleminen on sellainen syy, jonka joh-
dosta vastaavan rakennuksen suojeleminen voitai-
siin päättää rakennussuojelulain (60/1985) mu-
kaan. Kirkollishallitus voi tehdä suojeleminen pää-
töksen myös seurakunnan tai Museoviraston
aloitteesta. Ennen suojeleminen päätöksen tekemistä
Museovirastolle on varattava tilaisuus antaa
asiasta lausunto. Rakennuksen suojeleminen kohdis-
tuu myös sen kiinteään sisustukseen, siihen liit-
tyihin maalauksiin ja taideteoksiin sekä piha-
alueeseen.

Suojeltua kirkkoa tai rukoushuonetta ei saa
purkaa, eikä siihen saa tehdä sellaisia muutok-
sia, jotka vaarantavat rakennuksen kulttuurihis-
toriallisen arvon.

Ennen kuin suunnitelma suojeleminen kirkkoa tai
rukoushuonetta olennaisesti muuttavaksi korjaa-
miseksi hyväksytään, on seurakunnan varattava
Museovirastolle tilaisuus antaa suunnitelmasta
lausunto.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu rakennus on
sillä tavoin vahingoittunut, ettei sitä voida saat-
taa ennalleen, tai jos rakennuksen suojeleminen
muusta erityisestä syystä ei enää ole perusteltua,
kirkollishallitus voi, varattuaan Museovirastolle
tilaisuuden antaa asiasta lausunnon, päättää, et-
tei rakennusta enää ole pidettävä suojeleminen
alaisena.

117 §

Rakennussuojelun valvonta

Kirkollishallituksen tai Museoviraston mää-
räämällä tarkastajalla on oikeus päästä kirkkoon
tai rukoushuoneeseen sen suojeleminen koskevan
asian vireille panemisen tai suojeleminen noudatta-
misen ja soveltamisen kannalta tarpeellisten tar-
kastusten ja tutkimusten suorittamiseksi.

Jos on ilmeistä, että rakennuksessa tehdään
98 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja
muutoksia tai korjauksia, vaikka alustusviran-
omainen ei ole vahvistanut niitä koskevaa pää-
töstä, kirkollishallitus voi kieltää työn tai määrä-
tää sen keskeytettäväksi.

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

118 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Tällä lailla kumotaan:

1) ortodoksisesta kirkkokunnasta 8 päivänä
elokuuta 1969 annettu laki (521/1969) siihen
myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virka-
ja työehtovaliokunnasta 10 päivänä helmikuuta
1984 annettu laki (158/1984);

3) 19 päivänä elokuuta 1994 annetun valtion
virkamieslain (750/1994) 68 §, sellaisena kuin
se on laissa 939/1996;

4) 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun val-
tion virkaehtosopimuslain (664/1970) 1 §:n 2
momentti sellaisena kuin se on laissa 940/1996;
sekä

5) 23 päivänä joulukuuta 1987 annetun val-
tion virkaehtosopimusasetuksen (1203/1987)
10 §:n 4 momentin 31 kohta, sellaisena kuin se
on laissa 878/1992.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

119 §

Kirkollishallituksen, hiippakuntahallinnon ja ortodoksisen seminaarin ylläpidon siirtyminen kirkolle

Ortodoksisen kirkollishallituksen, hiippakuntahallinnon ja ortodoksisen seminaarin ylläpito siirretään tämän lain tullessa voimaan valtiolta ortodoksiselle kirkolle. Kirkollishallituksen, hiippakuntahallinnon ja seminaarin virkamiesten palkkauksesta ja matkakorvauksista aiheutuvat kustannukset sekä muut toimintamenot siirtyvät ortodoksisen kirkon vastattavaksi.

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha käytettäväksi valtionavustukseen ortodoksiselle kirkolle sen toiminnasta aiheutuviin kohtuullisiin kustannuksiin. Määrärahan mitoituksen perusteena on ennen tämän lain voimaantuloa kirkollishallituksen, hiippakuntahallinnon ja ortodoksisen seminaarin ylläpidosta valtiolle aiheutuneiden menojen ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnille ja laitoksille myönnettyjen valtionavustusten määrä sekä arvioitu kustannustason muutos. Kustannustason muutos lasketaan, jollei perustellusta syystä muuta johdu, yleisen hintatason muutoksen perusteella. Valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

120 §

Virkasuhteen muuttuminen työsopimussuhteeksi

Kirkon ja seurakuntien virkasuhteet muuttuvat tämän lain tullessa voimaan työsopimussuhteiksi, ja virat lakkaavat ilman eri toimenpiteitä. Työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan, mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään ja mitä työsopimuksessa ja työsopimuksessa sovitaan.

121 §

Koeaika

Tämän lain voimaan tullessa virassa koeajalla olevan papin, diakonin tai kanttorin koeaika päättyy neljän kuukauden kuluttua tämän lain

voimaantulosta tai, jos koeaika tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan päättyisi tätä aikaisemmin, tänä aikaisempaa ajankohtana.

122 §

Eläkeoikeus

Jos kirkon virkasuhteesta työsopimussuhteeseen 120 §:n nojalla siirtyvän työntekijän palvelussuhde on alkanut ennen 1 päivää tammikuuta 1993, hänen eläkeoikeudestaan on voimassa, mitä virkasuhteessa valtioon olevan henkilön oikeudesta eläkkeeseen säädetään.

Edellä 118 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainitun lain 21 §:ssä tarkoitettu seurakunnan virkasuhteesta työsopimussuhteeseen siirtyvällä työntekijällä on oikeus kirkon keskusrahastosta maksettavaan vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aika-eläkkeeseen sekä hänen omaisillaan perhe-eläkkeeseen soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin virkasuhteessa valtioon olevalla henkilöllä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut työntekijät ovat velvollisia osallistumaan eläketurvan kustantamiseen soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin virkasuhteessa valtioon oleva henkilö.

123 §

Vireillä olevat hallintoasiat

Ennen tämän lain voimaantuloa kirkon tai seurakunnan viranomaisessa vireille tulleisiin hallintoasioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Uuteen käsittelyyn palautettuihin asioihin sovelletaan kuitenkin tämän lain säännöksiä.

124 §

Toimielimet ja luottamushenkilöt

Ojennuslautakunnan ja kirkollisen ylioikeuden toimikausi päättyy tämän lain tullessa voimaan, ja niissä vireillä olevat asiat raukeavat. Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virka- ja

työehtovaliokunnan ja kirkolliskokouksen valmisteluvaliokunnan valmisteltavina olevat asiat siirtyvät kirkollishallitukselle. Ennen tämän lain voimaantuloa toistaiseksi valittujen luostarin johtokuntien toimikausi päättyy viiden vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Muut ennen tämän lain voimaantuloa valitut kirkon ja seurakuntien toimielimet jatkavat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisen toimikautensa loppuun. Ennen tämän lain voimaantuloa valittujen luotamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen sovelle-

taan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

125 §

Ohje- ja johtosäännöt sekä työjärjestykset

Kirkossa ja seurakunnissa tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat ohje- ja johtosäännöt jäävät voimaan. Jos ohje- tai johtosäännön taikka työjärjestyksen määräys on ristiriidassa tämän lain tai kirkkojärjestyksen kanssa, noudatetaan tätä lakia tai kirkkojärjestystä.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 2006
